

Grundläggande utbildning i KVÅ inom regional hälso- och sjukvård

Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ)

Version 1.0 2024-10-01

Klassifikationsteamet

Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ)

KVÅ används för att dokumentera utförda vårdåtgärder.

Syftet med KVÅ är att utgå från en gemensam terminologi och ett enhetligt sätt att beskriva vårdåtgärder som ges till en patient. I KVÅ grupperas liknande åtgärder till samma grupp i en hierarkiskt uppbyggd struktur. Detta underlättar vid utvärdering, analys och uppföljning.

Genom kunskapen om vilka faktiska åtgärder som utförs i vården fås viktig information vid uppföljning, planering och utveckling av vården lokalt, regionalt och nationellt. Därför är det viktigt att alla dokumenterar åtgärder på samma sätt med KVÅ.

Klassifikation av vårdåtgärder

Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ) är en sammanslagning av klassifikationerna

- **Klassifikation av kirurgiska åtgärder (KKÅ)**
- **Klassifikation av medicinska åtgärder (KMÅ).**

Koder ur KVÅ är obligatoriska att inrapportera till Socialstyrelsens hälsodataregister.

Vårdgivaren, t.ex. regionen, kan även besluta att uppgifterna ska användas för regional/lokal uppföljning eller för exempelvis inrapportering till olika kvalitetsregister.

Nationell nivå

Den information som dokumenterats i journalen om utförda vårdåtgärder (KVÅ) rapporteras till Socialstyrelsens hälsodataregister som är en grund för officiell statistik.

Registret ökar möjligheterna för att resurserna till hälso- och sjukvården fördelas rättvist, att vården ges på lika villkor, håller god kvalitet och är säker för patienterna.

Registret är också en viktig källa för forskning samt för underlag som Socialstyrelsen tar fram till regeringen. Detta kan till exempel vara utvärderingar, produktivitet jämförelser och "öppna jämförelser".

Innehåll i KVÅ

KVÅ är en av Socialstyrelsens hälsorelaterade klassifikationer, som bl.a. återfinns via [Socialstyrelsens söktjänst för hälsorelaterade klassifikationer](#). I söktjänsten finns utöver kod och kodtext/titel, även *beskrivningstexter* samt uppgifter om vad koderna kan *innefatta* eller *utesluta*. Dessa texter är viktiga att läsa för att förstå kodens innehåll och för att hitta rätt kod.

Innefattar – förtydligande information om vad som ingår i koden, är inte avsedd att vara en fullständig lista.

Utesluter – förtydligande information om vad som *inte* ingår i koden. Utgör stöd för att avgränsa en kod från andra koder som, när det är aktuellt, kodas separat.

Vid sökning i Söktjänsten för hälsorelaterade klassifikationer

När man gjort en sökning i vår söktjänst ser man hur många träffar det finns i de olika klassifikationerna och man får då välja i vilken klassifikation man vill visa resultaten i

Användning av KVÅ

En patient kan bli föremål för en stor mängd åtgärder under en och samma vårdkontakt. I princip ska alla åtgärder dokumenteras i journalen men allt måste inte klassificeras. I de flesta fall kan man få en god beskrivning av vården med ett begränsat antal koder.

- åtgärd som normalt ingår i en annan registrerad åtgärd behöver inte kodas separat
- rutinåtgärder vid normalbesök behöver inte kodas
- upprepade mindre åtgärder i slutenvård under samma vårdtillfälle kan kodas med tilläggskod ZX602-ZX630.

Användning av tilläggskod för upprepade åtgärder gäller dock inte för:

- åtgärder som utförs i samma seans/behandlingstillfälle
 - ingrepp som utförs i anestesi (annan än lokalanestesi)
 - tvångsåtgärder
 - elektrokonvulsiva behandlingar (ECT)
- upprepade åtgärder vid samma behandlingstillfälle i slutenvård och öppen vård kan kodas med tilläggskod ZX102-ZX130.

Användning av KVÅ - exempel

En patient med anemi, får 2 påsar blod vid samma behandlingstillfälle kodas:

ZX102 2 åtgärder med samma kod vid samma tillfälle

Beskrivning:

Tilläggskod för antal åtgärder med samma åtgärdskod som utförts vid ett och samma åtgärdstillfälle

En patient med anemi som vårdas i slutenvård får 1 påse blod på måndagen och 1 påse blod på tisdagen kodas:

ZX602 2 mindre åtgärder med samma kod, ej samma tillfälle

Beskrivning:

Tilläggskod för antal mindre åtgärder med samma åtgärdskod som utförts under en vårdkontakt men inte vid ett och samma åtgärdstillfälle. Ej åtgärd i generell anestesi eller tvångsvård

Inledning och anvisningar

För att få en förståelse för Klassifikation av vårdåtgärder och hur man ska tänka vid kodning kan man läsa [Inledning och beskrivning av KVÅ](#).

Läs även Socialstyrelsens **Anvisningar för diagnos- och åtgärdskodning med ICD-10-SE och KVÅ** som kan laddas ner via webbsidan [Klassifikation av vårdåtgärder \(KVÅ\) - Socialstyrelsen](#).

Klassifikation av kirurgiska åtgärder (KKÅ)

Del av KVÅ

Klassifikation av kirurgiska åtgärder (KKÅ)

KKÅ är hierarkiskt uppbyggd av operationer, mindre åtgärder och tilläggs-koder. KKÅ-kodernas struktur är tre bokstäver och två efterföljande siffror.

KKÅ är uppbyggt av:

KAPITEL

AVSNITT

KATEGORI

SUBKATEGORIER

Det är viktigt att läsa *Innefattar* och *Utesluter* till koderna så man förstår när koden ska användas.

KAPITEL

- A Operationer på nervsystemet
- B Operationer på endokrina organ
- C Operationer och speciella undersökningar i ögonregionen
- D Operationer på öron, näsan, halsen och struphuvudet
- E Operationer på läppar, tänder, käkar, munnen och svalget
- F Operationer på hjärtat och stora intratorakala kärl
- G Operationer på bröstväggen, lungsäckar, mediastinum, diafragma, luftstrupen, luftrör och lungor
- H Operationer på bröstkörtlar
- J Operationer på mag-tarmkanalen och därtill hörande organ
- K Operationer på urinvägar, manliga könsorgan och vävnaden bakom bukhinnan
- L Operationer på kvinnliga könsorgan
- M Obstetriska ingrepp
- N Operationer på rörelseapparaten
- Q Åtgärder på huden
- T Mindre kirurgiska ingrepp
- U Transluminall endoskopi
- V Operationer på aorta, perifera kärl och lymfsystemet
- X Diagnostiska åtgärder i anslutning till kirurgisk verksamhet
- Y Uttagningar av organ till transplantation
- Z Tilläggs-koder

AVSNITT

Avsnitt är nästa nivå i KKÅ, här görs en mer detaljerad indelning av kapitlens innehåll.

Avsnitten består av två bokstäver. Där position två anger anatomisk-funktionell region inom organsystemet i kapitel A-Q.

A Operationer på nervsystemet

- AA Operationer på kraniet och intrakraniella strukturer
- AB Operationer på ryggmärgen och nervrötter
- AC Operationer på perifera nerver
- AD Operationer på autonoma nervsystemet
- AE Diverse operationer på nervsystemet
- AW Reoperationer på nervsystemet

Punktion, punktionsbiopsi och andra mindre operationer, se TA

AA Operationer på kraniet och intrakraniella strukturer

Inkl. hypofysen och corpus pineale

KATEGORIER

Kategorierna består av tre bokstäver, där tredje position anger metod eller syfte i kapitel A-Q.

AA Operationer på kraniet och intrakraniella strukturer

Inkl. hypofysen och corpus pineale

AAA Diagnostiska intrakraniella operationer

Borttagande av intrakraniell elektrod, se AEA

Implantation av stimuleringsutrustning eller injektionsport, se AAW

Stereotaktiska operationer, se AAG

AAA00 Explorativ kraniotomi

AAA10 Biopsi via kraniotomi

Stereotaktisk intrakraniell biopsi, se AAG00

AAA20 Inläggande av intrakraniell tryckmätare

SUBKATEGORIER

Subkategorin är koden för själva åtgärden och består av tre bokstäver och två siffror.

Position fyra-fem anger tillvägagångssätt och/eller den anatomiska lokaliseringen i kapitel A-Q.

AA Operationer på kraniet och intrakraniella strukturer

Inkl. hypofysen och corpus pineale

AAA Diagnostiska intrakraniella operationer

Borttagande av intrakraniell elektrod, se AEA

Implantation av stimuleringsutrustning eller injektionsport, se AAW

Stereotaktiska operationer, se AAG

AAA00 Explorativ kraniotomi

AAA10 Biopsi via kraniotomi

Stereotaktisk intrakraniell biopsi, se AAG00

AAA20 Inläggande av intrakraniell tryckmätare

Kapitelspecifika kodstrukturer i KKÅ

Klassifikation av kirurgiska åtgärder har, för en del kapitel, en bestämd kodstruktur som ger ytterligare information om kodens innehåll.

Som exempel används *sista siffran i koden* för att beteckna tillvägagångssätt i kapitel G, J, K, L och M. I dessa kapitel beskriver **0, 3 och 6** att åtgärden är en öppen, icke-endoskopisk operation.

De [kapitelspecifika kodstrukturerna](#) för kapitel D, G, J, K, L, M, N och Q kan laddas ner via Socialstyrelsens webbplats.

Klassifikation av medicinska åtgärder (KMA)

Del av KVÅ

Klassifikation av medicinska åtgärder (KMÅ)

Den hierarkiska indelningen i KMÅ är begränsad. KMÅ-kodernas struktur är två bokstäver och tre efterföljande siffror.

KMÅ är uppbyggt av:

KAPITEL

AVSNITT

SUBKATEGORIER

Det är viktigt att läsa *Beskrivningstexten*, *Innefattar* och *Utesluter* till koderna så att man förstår när koden ska användas.

KAPITEL

- A Utredning, anatomiskt perspektiv
- D Behandling, anatomiskt perspektiv
- G Kompensation information/undervisning, samordning, administrativ handläggning
- P ICF-associerade utredande åtgärder
- Q ICF-associerade behandlande åtgärder
- S Anestesi
- V Standardiserade vårdförlopp (SVF)
- X Övriga åtgärder
- Z Tilläggs-koder

AVSNITT

Avsnitten i KMÅ är lite olika grupperade beroende på i vilket kapitel de ligger.

Exempel på avsnitt:

The screenshot shows a web interface for medical classification. On the left, a sidebar titled "Klassifikationer" contains a tree view with the following items: "KVÅ – medicinska åtgärder (KMÅ)", "A Utredning, anatomiskt perspektiv", "AA Nervsystemet, kraniet och intrakraniella strukturer" (highlighted), "AB Endokrina organ", and "AC Ögonregionen". An arrow points from the text "Exempel på avsnitt:" to the highlighted item. On the right, a breadcrumb trail reads "Start > KVÅ – medicinska åtgärder (KMÅ) > A Utredning, anat... > AA Nervsystemet, k...". Below the breadcrumb, a white box displays the selected category name: "AA Nervsystemet, kraniet och intrakraniella strukturer". A search bar with the placeholder text "Ange diagnos, vård" is located in the top right corner.

SUBKATEGORIER

Subkategorin i KMÅ är själva koden och består av två bokstäver och tre siffror.

Exempel på subkategori:

∨ KVÅ – medicinska åtgärder (KMÅ)

∨ A Utredning, anatomiskt perspektiv

∨ AA Nervsystemet, kraniet och intrakraniella strukturer

AA001 Adenosintest

AA002 Algometri

AA003 Amplitudintegrerat EEG, långtidsövervakning

AA004 Angiografi av a. vertebralis

Beskrivningstext

Beskrivningstexten ger ytterligare information om åtgärdens innehåll.

AA001 Adenosintest

Beskrivning

Test för att pröva om adenosin intravenöst påverkar patientens smärta

Oplanerad inskrivning till slutenvård

XS100 Oplanerad inskrivning till slutenvård

Åtgärds-koden XS100 ska användas för alla öppenvårdsbesök som leder till akut inläggning på det egna sjukhuset.

Koden XS100 ska bara användas i samband med det besök där man faktiskt beslutar om inläggning och inte i de fall där patienten remitteras till annan klinik eller annat sjukhus. Ansvarig läkare där kan göra bedömningen att patienten inte är i behov av slutenvård.

XS100 Oplanerad inskrivning till slutenvård

Beskrivningstext:

Ska endast användas vid öppenvårdsbesök, i första hand akutmottagningsbesök, som leder till inskrivning i direkt anslutning till besöket

XS100 Oplanerad inskrivning till slutenvård - exempel

Exempel:

Dagkirurgi som övergår i slutenvård.

Om patienten skrivs in i slutenvård i direkt anslutning till dagkirurgin kodas dagkirurgin som ett inledande separat besök med huvuddiagnos och eventuella bidiagnoser **inklusive KVÅ-koden XS100**, oplanerad inskrivning i slutenvård.

Åtgärderna som gjordes under dagkirurgin ska kodas på slutenvårdstillfället förutom XS100 som enbart kodas på öppenvårdstillfället.

OBS! Hur man klassificerar oplanerad inskrivning kommer att förändras 2025-01-01. Detta p.g.a. förändrad inrapporteringsrutin till Socialstyrelsens patientregister.

Bildspelet kommer att revideras kring årsskiftet utifrån det nya sättet.

Kodningsexempel med KVÅ

Kodningsexempel (1)

Patient som kommer till medicinmottagning för kontroll av sin reumatoida artrit. I samband med besöket får patienten infusionsbehandling med Infliximab.

Kodas:

ICD-10-SE:

M05.8 Reumatoid artrit (seropositiv) i handled/hand

KVÅ-kod:

DT016 Läkemedelstillförsel, intravenös

Beskrivning:

Inklusive tillförsel via vaskulär injektionsport. Innefattar intravenös vätsketillförsel. Läkemedel kan anges genom tillägg av ATC-kod. Avser ej DT036 Oxytocintillförsel för igångsättning av förlossning och DT037 Oxytocintillförsel för stimulering av värkarbete

ATC-kod: L04AB02 Infliximab

Kodningsexempel (2)

Sanne är 14 år gammal och går i KBT-behandling för social ångest vid en BUP-mottagning. Vid en behandlingssession framkommer att Sanne dagen innan rispat sig med ett gem så att det börjat blöda. Vid närmare (kedje)analys framkommer att Sanne gjorde det för att hon känt sig stressad av skolarbetet och att "det bara blev så". Vårdkontakten kodas:

ICD-10-SE kod:

F40.1 Social fobi

Z91.5B Avsiktlig självdestruktiv handling utan suicidavsikt i den egna sjukhistorien

KVÅ-kod:

DU011 Kognitiv beteendeterapi (KBT)

Beskrivningstext:

Psykoterapi som syftar till att förändra de tankar, känslor och beteenden som antas skapa och vidmakthålla psykiska problem. Åtgärden syftar även till att utveckla funktionella förhållningssätt för att förebygga att psykiska problem återkommer. Viktiga delar av behandlingen är olika typer av exponering och beteendeeexperiment. Bygger på inlärningspsykologi, kognitionspsykologi och socialpsykologi

Kodningsexempel (3)

På grund av diagnostiserat emotionellt instabilt personlighetssyndrom och aktuellt självskadebeteende går Elin i ERGT gruppbehandling i den psykiatriska öppenvården. Hon har inte gjort någon självskada sedan föregående besök, men i gruppbehandlingen arbetar man med hennes långvariga mönster av självskadebeteende. Vårdkontakten kodas:

ICD-10-SE

F60.3 Emotionellt instabilt personlighetssyndrom

Z91.5B Avsiktlig självdestruktiv handling utan suicidavsikt i den egna sjukhistorien

KVÅ-kod:

DU015 Emotion Regulation Group Therapy (ERGT)

Beskrivningstext:

Psykologisk gruppbehandling som syftar till ökad känsloreglerande förmåga för att minska självskadebeteende och andra impulsiva destruktiva beteenden. Ges som tillägg till annan behandling. Bygger på psykodynamisk och kognitiv beteendeterapi

Fler kodningsexempel

För fler kodningsexempel med KVÅ hänvisar vi till

- [utbildningsmaterial 1-6](#) där det i vissa exempel framgår kodning av utförda åtgärder
- kodningsanvisningarna [Anvisningar för diagnos- och åtgärdskodning med ICD-10-SE och KVÅ](#) som har ett eget avsnitt som heter "Klassificering av vårdåtgärder med KVÅ".

Mer information finns på [Klassifikation av vårdåtgärder \(KVÅ\) - Socialstyrelsen](#)